

Łódź, dnia 4 marca 2015 r.

P- 0959 / 2015

Pan
Bronisław Komorowski
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Stanowimy Panie Prezydencie

W związku z otrzymaną od Doradcy Pana Prezydenta Pana Henryka Wujca odpowiedzią na nasze pismo z dnia 16 grudnia 2015 roku oraz złożonym w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw (druk 3019), **w imieniu reprezentowanych organizacji, apelujemy do Pana Prezydenta o wycofanie przedmiotowego projektu.**

Jako organizacje czysto społeczne i całkowicie apolityczne, nie chcemy w okresie przedwyborczym podejmować szeroko zakrojonej publicznej polemiki i przeciwstawiać się projektowi Pana Prezydenta. Nie chcemy, aby nasze czysto merytoryczne stanowisko, podyktowane wyłącznie troską o zachowanie idei ruchu stowarzyszeniowego i chęcią zapobiegnięcia degradacji zarówno samej idei jak i autorytetu stowarzyszeń w społeczeństwie, mogło być wykorzystywane w walce politycznej przeciw kandydaturze Pana Prezydenta na kolejną kadencję. Dlatego też nie upubliczniliśmy do tej pory naszego pisma z dnia 16 grudnia 2015 roku.

Już kilka lat temu, najprawdopodobniej ci sami inicjatorzy uzyskali podpisy senatorów pod bardzo podobnym projektem zmian w zakresie przepisów o zrzeszaniu się obywateli. Po przedstawieniu uwag i krytyki organizacji społecznych, wszyscy senatorowie, którzy podpisali tamten projekt, wycofali swoje podpisy.

Projekt Pana Prezydenta był konsultowany wybiórczo, a **Doradca Pana Prezydenta Pan Henryk Wujec wręcz odmówił naszym organizacjom możliwości udziału w pracach i konsultacjach na etapie jego przygotowywania.** Umieszczenie projektu, do konsultacji na mało znanej stronie „mamzdanie.pl”, należącej do spółki biznesowej, w naszej ocenie narusza powagę Pana Prezydenta.

Projekt ten wręcz wypacza ideę społecznych stowarzyszeń i tylko prowadzi do stworzenia możliwości, niewielkim kilkuosobowym grupom, podszywania się pod autorytet organizacji społecznych w celu pozyskiwania i konsumowania dotacji, a działalność społeczną przekształca na wręcz zarobkową. Proponowane zapisy są wprost zaimplementowane z przepisów obowiązujących firmy zarobkowe.

Jednocześnie poprzez próbę narzucenia stowarzyszeniom niektórych rozwiązań, projekt ten w istotny sposób ogranicza zagwarantowaną w Konstytucji RP wolność tworzenia i działania stowarzyszeń.

Treść proponowanych zapisów jednoznacznie świadczy o tym, że jej autorzy niewiele mają wspólnego z działalnością rzeczywistych stowarzyszeń członkowskich.

W załączeniu przedstawiamy nasze główne zastrzeżenia do przedmiotowego projektu i ponownie prosimy Pana Prezydenta o przyjęcie naszych przedstawicieli w celu przedstawienia rzeczywistych problemów z jakimi borykają się rzeczywiste członkowskie, polskie stowarzyszenia.

Łódź, 4 marca 2015 r.

(-) Jerzy Plókarz

Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw – druk 3019.

1.

Postulujemy wykreślenie z projektu i nie uchwalanie zmiany art. 1 ustawy.

Wykreślenie z aktualnej treści ustawy ustępu 2 w art. 1:

„Prawo zrzeszania się w stowarzyszeniach może podlegać ograniczeniom przewidzianym jedynie przez ustawy, niezbędnym do zapewnienia interesów bezpieczeństwa państwowego lub porządku publicznego oraz ochrony zdrowia lub moralności publicznej albo ochrony praw i wolności innych osób”

spowoduje uchylenie istotnej gwarancji ustawowej do wolności działania stowarzyszeń, przewidującej możliwość ewentualnego ograniczenia tej wolności do ściśle określonego, zamkniętego katalogu powodów. Proponowana zmiana regulacji prowadzi do stworzenia możliwości ograniczania wolności obywateli w zakresie wolności tworzenia i działania stowarzyszeń w o wiele większym zakresie niż dotychczas.

2.

Postulujemy wykreślenie ostatniego zdania propozycji treści art. 2 ust. 3 ustawy.

Wprowadzenie w art. 2 ust. 3 możliwości otrzymywania przez członków władz stowarzyszeń wynagrodzenia za pełnienie takiej funkcji stanowi rażące wypaczenie podstawowej idei ruchu stowarzyszeniowego i prowadzi wprost do degradacji zarówno samej idei jak i autorytetu stowarzyszeń w społeczeństwie. Obowiązujące aktualnie uregulowanie w ustawie, pozwala stowarzyszeniom zatrudniać pracowników do prowadzenia swych spraw.

3.

Postulujemy zmianę treści proponowanego w art. 2 ust. 4 ustawy na następującą:

„4. Członkowie stowarzyszenia mogą, w zakresie określonym w statucie lub uchwale właściwej władzy stowarzyszenia, wykonywać w ramach działań stowarzyszenia pracę społeczną również na zasadach dotyczących wolontariatu.“

Proponowana w projekcie literalna treść tego ustępu prowadzi do wątpliwości interpretacyjnej czy działalność społeczna w stowarzyszeniach może być wykonywana tylko na zadach dotyczących wolontariatu, czy też może być również, jak dotychczas, na zasadach społecznikostwa. Ponadto przy formułowaniu uregulowania prawnego należy unikać odwoływania się do konkretnego, literalnego przepisu konkretnej ustawy, bowiem ewentualna zmiana treści wskazywanego przepisu będzie skutkowałą koniecznością zmiany również treści ustanawianego uregulowania. Z tego względu właściwszym jest wskazanie generalnie zasad/uregulowań dotyczących wolontariatu, wówczas literalna zmiana wskazanego przepisu nie będzie pociągała konieczności zmiany ustanawianego uregulowania.

4.

Postulujemy nie uchylanie art. 4 ustawy.

Uchylenie art. 4 ustawy, spowoduje możliwość rejestrowania w Polsce stowarzyszeń przez osoby zamieszkałe poza granicami Polski, które nie podlegają polskiemu prawu oraz których polskie instytucje nie będą w stanie skontrolować. Proponowana zmiana może prowadzić do licznych nadużyć.

5.

Postulujemy nie uchwalanie zmiany treści art. 9 ustawy.

Zmniejszenie w art. 9 ustawy, liczby osób wymaganej do utworzenia stowarzyszenia z 15 do zaledwie 7, prowadzi do tego, że w stowarzyszeniu mógłby być praktycznie sam zarząd i komisja rewizyjna bez członków. Takie rozwiązanie prowadzi wprost do degradacji zarówno samej idei jak i autorytetu stowarzyszeń w społeczeństwie. Stowarzyszenie to instytucja społeczna, a nie prywatna spółka czy fundacja.

6.

Postulujemy wykreślić proponowaną zmianę treści ust. 2 w art. 10 ustawy oraz proponowaną treść art. 10a. i 10b.

Aktualna treść ustawy w wystarczający i trafny sposób reguluje kwestię tworzenia jednostek terenowych i określania ich struktur przez stowarzyszenia z zachowaniem zasady samodzielnego określania zasad ich tworzenia oraz tworzenia w tych jednostkach organów wewnętrznych, co zapewnia konstytucyjną wolność tworzenia i działania stowarzyszeń.

Proponowane treści art. 10a i 10b ustawy:

- a) narzucają obowiązek określania w statucie wewnętrznych organów jednostki terenowej w tym zarządu, co stanowi nieuzasadnione ograniczenie konstytucyjnej wolności i suwerenności stowarzyszeń w zakresie określania swoich struktur i organów wewnętrznych,
- b) ograniczają prawo powołania zarządu komisarycznego wyłącznie do określonych w tych zapisach przypadków i narzucają ściśle określony, wyłączny sposób powołania takiego zarządu,
- c) narzucają stowarzyszeniom obligatoryjne przyjęcie rozwiązania, że z chwilą powołania zarządu komisarycznego, dotychczasowy zarząd zostaje automatycznie odwołany oraz zastosowanie automatycznego wygaśnięcia pełnomocnictw,
- d) narzucają stowarzyszeniom obligatoryjny obowiązek zakończenia bieżących „interesów” (sformułowanie nader niefortunne – stowarzyszenie to nie firma biznesowa) i niezwłoczne ściągnięcie wierzytelności jednostki.

W świetle obecnych zapisów ustawy stowarzyszenia mogą samodzielnie przyjąć w statucie m.in. proponowane rozwiązania, a więc zapisy te nie wnoszą żadnego rozszerzenia uprawnień stowarzyszeń. Obecnie stowarzyszenia mogą jednak przyjąć inne uregulowania przedmiotowych kwestii. Zatem proponowane zapisy zmierzają do nieuzasadnionego ograniczenia konstytucyjnej wolności tworzenia i działania stowarzyszeń.

7.

Postulujemy wykreślenie proponowanej treści ust. 4 i 5 w art. 11 ustawy.

Ograniczenie prawa stowarzyszeń do samodzielnego określania czy członkowie wspierający (którymi są również osoby fizyczne) mogą być wybierani do władz stanowi nieuzasadnione ograniczanie konstytucyjnej wolności tworzenia i działania stowarzyszeń.

Narzucanie stowarzyszeniom obligatoryjnego uregulowania, że przynajmniej jeden z członków zarządu upoważniony do zaciągania zobowiązań musi posiadać miejsce zamieszkania w Polsce jest bezzasadne. W tej kwestii prawne znaczenie może mieć jedynie miejsce siedziby stowarzyszenia, a nie miejsce zamieszkania jego pełnomocnika. Oczywiście w świetle aktualnych zapisów ustawy stowarzyszenie może samodzielnie i co najważniejsze suwerennie ustanowić takie statutowe uregulowanie. Tak więc proponowany zapis stanowi nieuzasadnione ograniczanie konstytucyjnej wolności tworzenia i działania stowarzyszeń.

8.

Postulujemy wykreślenie proponowanej treści 11a ustawy.

Narzucanie stowarzyszeniom stosowania obligatoryjnego, ściśle określonego trybu odwoływania się od czynności sprzecznych z prawem lub statutem stanowi nieuzasadnione ograniczanie konstytucyjnej wolności tworzenia i działania stowarzyszeń. Zgodnie z obowiązującym prawem, można wnieść pozew do sądu, skarżąc się na czynność sprzeczną z prawem, kwestia ta jest zatem od dawna prawnie uregulowana. Ponadto proponowane zapisy stoją w sprzeczności z obowiązującymi przepisami regulującymi kwestię kto może być stroną w sporze sądowym, a zatem naruszają obowiązujące prawa obywatelskie.

9.

Postulujemy wykreślenie proponowanej zmiany treści art. 12 ustawy.

Istotą postępowania jest zarejestrowanie stowarzyszenia, a nie wpis do Krajowego Rejestru Sądowego. Wpis do KRS następuje dopiero w konsekwencji wydania przez sąd rejestrowy postanowienia o zarejestrowaniu stowarzyszenia.

10.

Postulujemy wykreślenie proponowanej zmiany treści art. 17 ustawy.

Aktualna treść ustawy oraz przepisy innych ustaw w wystarczający i trafny sposób regulują kwestie powstania stowarzyszenia i jego wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, a także wymogi w zakresie tworzenia jednostek terenowych i określania ich struktur przez stowarzyszenia z zachowaniem zasady samodzielnego określania zasad ich tworzenia oraz tworzenia w tych jednostkach organów wewnętrznych, co zapewnia konstytucyjną wolność tworzenia i działania stowarzyszeń.

Ponadto proponowana treść art. 17 ust. 2 jest sprzeczna z treścią ust. 1 tego artykułu. Oczywiście jest to, że przed formalno-prawnym rozpoczęciem działalności stowarzyszenia i uzyskania przez nie osobowości prawnej, nie może być możliwości zawarcia zobowiązań w imieniu jednostki, która de facto powstanie dopiero w przyszłości lub w ogóle nie powstanie, bo np. sąd odmówi jej zarejestrowania lub przed zakończeniem postępowania wnioskodawcy wycofają swój wniosek. Do czasu zarejestrowania stowarzyszenia i uzyskania przez nie osobowości prawnej istnieje tylko grupa założycieli/wnioskodawców, która może działać wyłącznie we własnym imieniu.

Ustanowienie proponowanej treści stwarzać będzie możliwość powstawania niewielkich grup założycielskich w celu pozyskania dotacji na kolejne, zakładane przez nich stowarzyszenie, zanim zostanie ono zarejestrowane. Zapis taki otwiera drogę do kolejnych nadużyć pod szyldem stowarzyszeń i prowadzi wprost do degradacji zarówno samej idei jak i autorytetu stowarzyszeń w społeczeństwie.

11.

Postulujemy wykreślenie z projektu i nie dodawanie do ustawy proponowanej treści art. 32a.

Wprowadzanie formy zawieszenia działalności nie ma sensu, w stosunku do stowarzyszeń, które zgodnie z konstytucyjnym prawem do wolności działania, mogą działać w dowolnym zakresie lub nawet w ogóle nie podejmować w danym czasie żadnych działań.

12.

W propozycji art. 32b postulujemy wykreślenie w ust. 1 treści pkt. 2.

Stworzenie możliwości przekształcenia się stowarzyszenia w spółdzielnię socjalną, czyli podmiot działający w celu osiągnięcia zysku, typowo zarobkowy, stworzyłoby możliwość zagarniania na prywatną własność majątku organizacji społecznych zakupionego z funduszy publicznych pozyskanych w ramach dotacji i zbiórek publicznych. Przepis taki umożliwiłby dokonywanie tego typu nadużyć.

Ponadto zapis taki stanowi rażące wypaczenie podstawowej idei ruchu stowarzyszeniowego i prowadzi wprost do degradacji zarówno samej idei jak i autorytetu stowarzyszeń w społeczeństwie.

13.

Postulujemy wykreślenie z projektu i nie uchwalanie proponowanych zmian w zakresie od art. 40 do art. 42 ustawy.

Aktualna treść ustawy w wystarczający i trafny sposób reguluje kwestię tworzenia i zasad działania stowarzyszeń zwykłych z zachowaniem zasady samodzielnego określania zasad ich tworzenia, co zapewnia konstytucyjną wolność tworzenia i działania stowarzyszeń.

Proponowane zmiany tak naprawdę zmierzają przede wszystkim do tego, aby pod szyldem stowarzyszeń zwykłych można było pobierać o konsumować pieniądze z dotacji, a także dokonywać zbiórki publiczne i zaciągać inne zobowiązania.

Nie do takich celów ustanowiono w ustawie prawo powoływania stowarzyszeń zwykłych! Wprowadzenie proponowanego uregulowania będzie prowadziło do licznych nadużyć.

Zapisy takie stanowią rażące wypaczenie podstawowej idei ruchu stowarzyszeniowego i prowadzą wprost do degradacji zarówno samej idei jak i autorytetu stowarzyszeń w społeczeństwie.

14.

W propozycji art. 42a postulujemy wykreślenie w ust. 1 treści pkt. 2, a także w pkt.3 wykreślić słowo zwykłym.

Stworzenie możliwości przekształcenia się stowarzyszenia w spółdzielnię socjalną, czyli podmiot działający w celu osiągnięcia zysku, typowo zarobkowy, stworzyłoby możliwość zagarniania na prywatną własność majątku organizacji społecznych. Przepis taki umożliwiłby dokonywanie tego typu nadużyć.

Ponadto zapis taki stanowi rażące wypaczenie podstawowej idei ruchu stowarzyszeniowego i prowadzi wprost do degradacji zarówno samej idei jak i autorytetu stowarzyszeń w społeczeństwie.